# GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunátória.

**Anulu XXXIV.**

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

**Nr. 31.** **Brasiovu 3 Maiu 21 Aprile** **1871.**


MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

## Deputatiunea de 12 membrii

alésa in conferinti'a dela Alb'a Iulia.

Acea deputatiune -si implini a sa misiune frumósa si de mare importantia Duminec'a in 30/10 Aprile a. c. In acea di condusa de Esc. Sa dn. Ladisl. B. Popp, deputatiunea fù primita de catra Esc. Sa dn. Pauler ministru alu cultelor. Mai inainte de a se preda domnului ministru petitiunea adressata Maiestatei Sale imperatului si regelui, domnulu convocatoriu alu conferintiei si acum conducatoriu alu deputatiunei, se adresà catra ministru intre altele cu urmatóriele cuvente:

Scopulu nostru nu este a demustra si a documenta pe largu, ca beseric'a greco-catolica romanésca se unise cu cea romano-catolica numai in dogme, si ca si-a conservatu autonomi'a si independenti'a sa tocma si in tóte acelea afaceri, pe care congresulu romano-catolicu din Ungari'a voiesce a le trage sub jurisdictiunea autonomiei romano-catolice. Nu se te molestamu cu acestea, pentruca presupunemu, ca din representatiunile metropolitului greco-catolicu romanescu de Alb'a Iulia facute catra gubernulu Mai. Sale te vei fi convinsu domnule ministre, ca ingerenti'a (amestecu) beserice romano-catolice si respective alu primatelui dela Strigoniu in afacerile beserice greco-catolice romanesci nu are nici unu temeiu. Misiunea nóstra este numai, a'ti presenta petitiunea nóstra catra Maiestatea, si a te róga, cá se binevoiesci a o inainta la Maiestatea Sa, cum si a o sprijini asia, in catu prea plecatele nóstre cereri si ferbintile nóstre dorintie se afle implinire.

(Aici s'au citatu in scurtu cele dóue puncte din petitiune, care se voru vedé din tecstulu ei; apoi continuandu:)

Da-ne voia domnule ministre, cá se ti facemu totuodata cunoscutu, ca tóta inteligenti'a romanésca unita este fórte resoluta a nu recunósce sub nici o conditiune puterea obligatória a statutelor romano-catolice preste beseric'a greco-catolica, si nici ca va da nici odata mana de ajutoriu, pentru cá acelu statutu se se introduca vreodata in beseric'a unita. —

Dupa acestea cuvente din urma, categorice, pentruca ele purcedea din deplin'a convictiune, primindu petitiunea destinata a se submite la cunoscienti'a monarchului, dede unu respunsu, a carui esentia dupa una scire telegrafica este:

„Domnii mei! Acésta causa a dvóstra este fórte ponderósa, nu numai pentru beseric'a unita, ci pentru intrég'a beserica catolica, ba tocma si pentru prosperitatea patriei, nu numai in respectu relegiosu, ci si in celu politicu. Tocma pentru aceea caus'a dv. pretende studiu seriosu. Asia nu eu singuru, ci intregu guberniulu Mai. Sale are se o deslege.“

Atatu aflaramu pana la punerea sub tiparu a acestui Nr. despre resultatulu acelui pasu seriosu, facutu de catra conferinti'a din Alb'a Iulia prin deputatiunea sa. —

## Cuventarea

dlui inspectoru r. scolariu Lud. Réthi la festinulu din 22 Aprile.

„Compatriotiloru! Onorabila adunare! Cu tóta promptitatea veniu a me folosí de ocasiunea oferita mie de onor. comitetu arangeatoriu si a dá espresiune bucuriei sincere si multu patriotice, ce semtiu pentru acésta serbare.

Relegiunea si nationalitatea in determinarea individuale suntu doi factori prea momentosi intre obiectele predilecte de pietate. Cine desconsideréza aceste, nu este omu, redicatu preste nivel'a ómeniloru de tóte dilele; nu are semtiuri mai nobile si capabilitate pentru inaltimea regiunei acestor'a.

Déra tocmai pentru acea, ca relegiunea si nationalitatea pentru fiacare individu suntu obiecte de libera alegere séu de eredire naturale, — nu se póte, nu este ertatu cá pre acestea se le privimu cá datatória de directiune in afacerile, ce intereséza masse mai mari de ómeni. (—)

Déca vercine are dreptulu liberu de a profesá un'a séu alt'a relegiune si de a se tiené de un'a séu alta nationalitate, — nimenea nu are dreptulu de a impune altui'a convictiunea sa.

Acést'a este caus'a, ca dintre cate resbele au decursu, mai desperate nu au fostu si mai multu nu au desbracatu pe ómenime de demnitatea sa, implendu-o de fioru si desperatiune, cá acele, cari s'au portatu din ura relegionaria séu nationala.

Si óre nu acést'a e caus'a, ca nu de acesta numeramu vreo tiéra intre membrii cei fericiti ai ómenimei, ca numera in sinulu seu multi literati de casa, multi facatori de sisteme, — ci de acesta, déca ea de tienta a activitatei sale comune -si alege patri'a, respectandu relegiunea si nationalitatea fiacarui individu.

Bunurile pamentesci si tesaurii spiritului suntu multu pretiubile, ce e dreptu; nu suntu inse scopulu fientiei ómenesci, ci numai midiulóce ale ei. Scopulu fientiei ómenesci este, cá prin activitate comuna impramutata se-si usioreze desvoltarea individului si se-si asecureze bunurile castigate pe dreptu.

Bunurile pamentesci si tesaurii spiritului devinu unu blastemu, déca suntu folosite in contra acestui scopu.

Se nu se laude déra nici o tiéra, pentruca cetatianii ei aduna averi, esceléza in scientia si insémna in istori'a loru invingeri stralucite de resbele: ci se-si afle multiumirea intr'acea, déca atari si alte midiulóce auxiliaria le voru intórce spre a face fericita patri'a in intregulu seu, cá se o faca a fi radimulu si comór'a scumpa a fiacarui membru singuritu alu ei.

Eu acésta politica o tienu de cea mai inalta intieleptiune, acesta o dorescu eu se fia binecuventarea patriei mele.

Amu déra causa a mi aratá bucuri'a patriotica cea mai sincera si cea mai adunca, candu vedu pre concetatianii maghiari, romani si unu numeru frumosu de nemti din cetatea si districtulu Brasiovului uninduse spre acestu scopu.

Nu me aruncu inse in braciele amagirii, cá si candu prin acésta unire serbatorésca tóte le-amu fi facutu si ne-amu fi si ajunsu scopulu. Sciu eu, ca resultatele cele mari se efeptuéza numai prin activitate indelungata de feru, sciu, ca remasitiele trecutului si influintiele cele agere ale momentului de multe ori voru imbracá inca in doliu acestu scopu comunu; sciu, ca avemu si neamici, cari se temu de puterea ce va desvoltá unirea nóstra; — cu tóte acestea inse cu bucuria salutu acésta unire, pentruca o privescu de unu astfeliu de inceputu, carele, déca se va generalisá prin tiéra, si pre carele, déca lu vomu propagá cu grigia si tactu, — ne va succede a face patri'a nóstra o tiéra adeveratu fericita: „cá urmatorii nostri se aiba causa a binecuventá pre parentii loru.“

Acésta solenitate la tóta intemplarea este unu casu de mare momentu; déca se va continuá cu demnitate, acest'a va cuprinde unulu dintre cele mai pompóse locuri in paginele istoriei nóstre.

Pentru efeptuirea acestui actu de solenitate eu cá unguru si patriotu me plecu cu stima si sinceritate inaintea domniei vóstre, frati romani, in a caroru anime multele amaritiuni causate de sistemele, preste cari amu trecutu, si dorinti'a amagitória, ce atrage in multe — póte si in alte(?) — parti, ar' fi potutu face, cá se ve retrageti: me plecu inaintea domniei vóstre pentru maturitatea politica, care raru o posedu si popórele ce au traitu intr'asupregiurari mai norocóse; me plecu inaintea domniei vóstre pentru principiulu celu sublimu necontenitu, care cu patriotismu vi lu aleserati de luceafaru conducatoriu.

Déca pre domni'a vóstra unirea acéstra v'a costatu devingerea multoru simtiemente amari, fiti convinsi, ca resolvirea domnieloru vóstre -si afla la noi apretiarea cuvenita.

Fiti convinsi domniloru frati romani brasioveni, ca noi cá unguri brasioveni ve intindemu man'a de fratia cu sinceritate si fara de nici unu cugetu reservatu, si din parte-ne, cá membrii egalu indreptatiti ai statului nostru constitutionale, nu vomu neglege nemica, cá acésta unire se o potemu face catu mai generale, si cá patri'a nóstra comuna se devenia mama dulce tocmai asia pentru domni'a vóstra, cá pentru noi.

Dè Dumnedieu patriei acesteia atari cetatiani, cum v'ati aratatu domni'a vóstra, prin acesta resolvire a domniei vóstre, ca si suntati.

Fiti salutati si dvóstra fratiloru nemti, cati ve aflati de facia! Scimu, ca si pre dvóstra v'au atrasu imaginele cele amagitórie departe diacatórie; credemu, ca resolvirea vóstra a fostu espusa multoru contradictiuni si desprobari: ast'a inse are cu atatu mai mare pretiu inaintea nóstra.

Fiti si dvóstra convinsi, ca din partene dieii familieloru dvóstre se voru tiené in deplina pretiuire: limb'a si relegiunea; ér' in servitiulu patriei comune nu vomu respectá meritulu dupa limba si origine.

Binecuventarea lui Ddieu se urmeze preste nisuintiele vóstre nobili!

Compatrioti, maghiari, romani, nemti! Patria, in a carei nume ne uniramu; carea nu face deosebire de limba si rangu, déca sacrificiulu vene din anima; a carei inaltiare e fericirea nóstra a tuturora; carea ne léga unulu de altulu pentru tóte timpurile: patri'a nóstra comuna se traésca!“ —

---

– Serbarea victoriei germane si a pacei o atinseramu numai prin treacatu, ca inse merita a fi mai bine cunoscuta din punctulu de vedere alu puterei atractive nationale catra nationalii sei din Germani'a si alu firmei credentie in viitoriulu influintiei acestei victorie.

Sal'a otelului la Nr. 1 in séra de 22 Aprile, candu se serbá acestu festinu alu sasiloru, era decorata in frunte cu portretulu colosalu Germani'a, cu sabi'a intinsa preste Rinu, cu emblem'a: „righiaza la Rinu“ „Wacht am Rhein“; de dóue parti inscriptiuni de virtutile nationali, dintre care un'a erá: Unde se afla barbati, cari pentru onóre si dreptu se unescu cu curagiu, acolo traiesce unu neamu liberu. Flamurele unitei Germanie si ghirlande ér' cu tricolórele prusogermane erá de ambe partile asiediate. Din potriva, catra orientu, in facia cu acésta emblema, cá intregirea ei, se afla alta inscriptiune intre flamurele sasesci amestecate cu ale Germaniei: „Wir wollen sein ein Volk von Brüdern, in keiner Noth uns trennen und Gefahr.“ (Vremu se fimu unu poporu de frati, nici intr'o restriste nici in periculu

nu ne vomu desparti deolalta.) De dóue parti era inscriptiunile publicate: „Aller Wasser König der Rhein, die Donau soll seine Gemahlin sein", si „Wer im Krieg will Unglück ha'n, fang es mit den Deutschen an." (Renulu este regele lumei, elu trebuie se aiba Dunarea de nevasta. Celu, care vre se fia nefericitu in resbelu, acela se se iè numai la bataia cu némtiulu.) Ar' fi deajunsu aceste, pentru a judeca atitud'a luata si scopulu cu acésta serbare in sensulu eminentisimu nationale. Erá apoi, dér' la a 4-a feréstra si inscriptiunea: „Das Haus, die Stadt, das ganze Land, bestehen durch der Eintrachts-Band". (Cas'a, urbea, tiéra sustau prin legatur'a concordiei!)

Cuprinsulu cuventariloru fù entusiasticu pentru totu ce e germanu pe lume; ma parochulu sasiloru din Brasiovu S. Schiel, in cuventarea sa eminentisimu nationale a datu dovada, cu cata alipire se unescu sasii cu anim'a, spiritulu si chiaru si cu secretele naturali ale fratiloru loru, cu cari si dela cari au suptu totu spiritulu fericirei si alu culturei, cu care se afla in fruntea portarei civilisatiunei europene aici in marginea, dicu ei. — „Membrii cei sanetosi si acestei colonie n'au uitatu nici odata de patri'a sa mama". . . . Prin acésta victoria a[illegible]renitu tóte vitiele poporului germanu la unire[illegible]. „si victori'a loru e victori'a culturei", nu dic[illegible] a libertatii popóreloru, dér' ca e o binecuventare pentru Europ'a si pentru ei, si se intonà la toastulu acesta pentru patri'a mama versulu: „Unde e patri'a germana?" care finesce ca e petutindenea in lume. S'au redicatu toaste si pentru imperatulu, pentru ministeriu, ma fiindu representati si de din afara, renumitulu loru barbatu Obert, aduse toastu si pentru cei cadiuti in resbelu, dupa cari plangu veduvele si orfanii, cu ultrastulu lui Schiller: „Auch die Todten sollen leben!" si mortii se traiésca! — Telegrame de salutari la festinu le venira din Sighisiór'a, Mediasiu, Vien'a, si petrecura pana demineti'a. — „Nemere dise, ca erá righiati in pregiurulu salei si de panduri. — Ambe serbarile, de si diametralu opuse in scopu si imagini, decursera in liniste. —

---

**Brasiovu.** (Respunsu resp. dechiaratiune la articululu din „Gazet'a Transilvaniei" Nr. 29 1871 intitulatu: „Festivitati demonstrative din 22/10 Aprile a. c.")

Subscrisii romani din Brasiovu cetira cu mirare si indignare acestu articulu, care presupune serbatorei loru de infratire, purcese din cugetu sinceru, nesce motive loru cu totulu straine. Acésta espunere falsa a lucrului o amu fi trecutu cu vederea, déca ea n'ar contiené insinuatiuni dediositórie si compromitetórie pentru ei.

Autoriulu acestui articulu prefacundose, ca n'ar cunósce adeveratele motive, care au indemnatu pe romanii brasioveni la o apropiare de conlocuitorii maghiari, afirma, ca romanii au purcesu la serbarea de infratire cu ungurii numai din urmatóriele dóue motive: 1) pentru cá se faca o contrademonstratiune la serbatórea pangermanistiloru sasi pentru invingerile reportate de prusiani in contra francesiloru si 2) din motivu „ca romanii ar' fi siliti a caciuli pe boierimea secuiésca pentru cá prin acea se-si faca mana buna cu ministeriulu ungurescu, cá se nu mai pérda nici cau'a besericósca ce au cu grecii, nici subventiunea, ce ne da scóleloru dela statu, nici alte procese locali etc."

Adeveratu, ca iscusitulu scriitoriu, credintiosu manierei sale inradecinate de purcedere, pune cu unu feliu de nevinovatia prefacuta motivulu din urma presumtivu in gur'a pangermanistiloru de aici; noi inse cetindu cuvintele dela finea colónei a dóua „din parte-ne inchiamu **consideratiunile nóstre**", ne simtimu indreptatiti a sustiené, ca motivulu l'a inventatu insusi faimosulu scriitoriu cu atatu mai vertosu, ca conlocuitorii nostri sasi, avendu diurnalulu loru de publicitate nationalu, de siguru n'ar fi lipsitu a pune in vederea publicului acestu motivu, prin care puteau se ne dediosésca festivitatea de infratire a romaniloru cu ungurii.

Cá onor. publicu cetitoriu se nu remana in ratacirea, in care se silesce a lu aduce scriitoriulu reportului din cestiune, noi protesandu energicu contra insinuatiuniloru reutatiése, ce ni se facu, avemu onóre a espune aici pe scurtu adeveratele motive, din care amu purcesu la festivitatea de infratire.

Este adeveratu, ca festivitatea inscenata de conlocuitorii sasi, prin care acestia desconsiderara in modulu celu mai necrutatoriu simtiemintele de simpathia, ce sciea, ca au compatriotii loru romani si unguri pentru nenorocitii francesi, a datu ultimulu impulsu la serbatórea de infratire, déra pe de alta parte inca este deplinu cunoscutu fiacarui romanu din Brasiovu si cu deosebire scriitoriului articulului din cestiune, ca romanii si ungurii din Brasiovu inca de mai inainte, déra cu deosebire de pe timpulu resbelului germano-francesu, venira la convingere, ca avendu totu acceea sórte, suntu avisati a vietiui in buna intielegere unii cu altii si au si inceputu a pactá intre sene. Este lucru naturalu, cá dóue natiuni in proportiune mici aruncate cá dóue insule in midiuloculu altoru natiuni mari, nu potu sperá altfeliu mantuire, decatu printr'o strinsa si sincera legatura intre sene.

Afara de acésta recunósce ori si cine, ca o sórte fatala ne-a aruncatu asia mestecati in acésta patria, dér' totu asemenea recunósce ori si cine, ca ar' fi neconsultu de a mari acésta fatalitate prin discordia.

Acestea au fostu consideratiunile, care ne-au condusu la infratire cu conlocuitorii maghiari, dorindu, cá celu pucinu in afacerile nóstre **locali**, a caroru inaintare si prosperare ne diace de o potriva la anima, se fimu de acordu.

Incatu infratirea inceputa va produce resultatele dorite si incatu purcederea nóstra va afla resunetu si in alte parti ale patriei va decide viitoriulu.

Fiindu acestea motivele, cari ne-au condusu la infratire, trebuie se privimu in scriitoriulu articului desu amintitu pe unu omu malitiosu si intrigantu, care este deprinsu a turbura pretutindenea ap'a, séu cum dice Hamlet, cá pe unu betranu sobolu, care subminéza, unde numai póte, cá atare a aflatu de consultu a se infacisia publicului sub masc'a anonimitatei; déra cu tóta anonimitatea sa noi lu cunóscemu pre bine, ca-ci este acela, pe care romanii brasioveni inainte cu 30 de ani l'au primitu cu o deosebita ospitalitate, l'au sustienutu si lu sustienu cu mari jertfe, pentru care inse n'au avutu alta multiamita decatu a suferi intrigele lui si de a fi din candu in candu loviti in facia. Acósta o face elu chiaru si in casulu de facia, ca-ci nu se rusinéza, de a ne insinua, ca noi numai cá se castigamu procesulu pentru beseric'a din cetate, ne-amu caciuliu inaintea boierimei secuiesci. Déca acésta insinuatiune n'ar fi atatu de malitiósa amu trece preste ea, cá preste o absurditate ridiculósa, déra acésta sémana multu cu o denunciare formala in favorulu grecilor si póte la provocarea acestora in contra nóstra, fiinduca procederea autoriului romanu de a ne arunca in facia atata lasitate, ceea ce chiaru conlocuitorii nostri sasi s'au sfiitu de a o face, nu póte fi decatu unu actu de resbunare in contra-ne, fiinduca a remasu in Brasiovu isolatu cu politic'a sa totudéun'a oraculósa si separatistica.

Deci subscrisii romani brasioveni ne mai putendu se sufere mai departe, cu tóta indulgenti'a loru, sicanele acestui omu intrigantu si voindu a trai cu toti concetatianii loru in buna intielegere, dechiara, ca scriitoriulu B. nu representa nici decum opiniunea romaniloru brasioveni, ca-ci elu inaintea acestora nu mai are nici o incredere si de acea le ar' face unu mare servitiu, déca ar' inceta a se mai amesteca in afacerile loru. —

Urméza 147 subscrieri.

---

## Sinodu archidiecesanu in Sibiiu.

Siedinti'a II se ocupà cu asiediarea si intregirea comisiuniloru si cu alte propuneri, cum reportulu regularei parochieloru, conventiunea episcopésca si tacsea sidoxiale, cari se dau la comisiunea respectiva, apoi se alegu in comisiunea pentru procedur'a disciplinaria dd. Nic. Popea, Zacharia Boiu, Iacobu Bologa, Elia Macelariu, Petru Nemesiu si Ioane Popa.

In sied. III sub presied. d. vicariu Nic. Popea se transpuse reportulu senatului scolasticu la comisiunea scolastica, alte petitiuni si chartie si unu memorandu dela Idicelu pentru imbunatatirea sortei clerului. Apoi vine la ordine comisiunea petitionaria si se strapunu petitiunile la comisiunile respective.

In sied. IV din 7 Aprile, dupa curente, o petitiune a unoru comune din partile Lapusiului ungurescu, prin care ceru esoperarea recastigarei obligatiuniloru loru de statu dela partea unita — se predede comisiunei petitionarie.

Dep. I. Popa propune, pentru cá se nu se vatame proportiunea deputatiloru mireni si preutiesci, in loculu chirotonitului intru preutu dep. alu cercului alu XIV, N. Cristea se insarcineze consistoriulu a ordiná alta alegere. Propunerea se sprijinesce si la timpu se va pune la ordinea dilei.

Dep. Metianu cá referente alu comisiunei pentru imbunatatirea starei materiale a clerului cetesce referatulu. La desbaterea generala observa Popescu, ca ar' mai avé ceva de adausu si asia -si reserva dreptulu alu face la loculu seu in desbaterea speciale.

La desbaterea speciale se incinge multa si lunga disputa despre specificarea oficieloru besericesci, pana in fine, la propunerea lui Macelariu, se decide se se dica venite stolari sigore. I. Branu de Lemeni pledéza pentru operatulu comisiunei, pasindu contra espresiuniloru superstitiune dise de Glodariu si Macelariu de unele functiuni besericesci, cari suntu efluciulu relegiositatei.

I. Popa propune inchiderea desbaterei si nu se primesce.

Se continua desbaterea speciale punctu de punctu.

In sied. V din 8 Aprile se continua desbaterea speciale a acestui proiectu pentru regularea parochieloru si a starei preutiloru, care se si primi cu modificari neesentiali. Iiu vomu publica in Nr. viit.

Dupa terminarea acestui proiectu, Popescu propune unele aditamente anunciate inca la desbaterea generala, de acelu intielesu, ca la parochiele de clase mai bune se póta concurge numai preuti, cari au servitu celu pucinu 5 ani si au facutu merite pentru beserica, mai departe clerici, cari pre langa cursulu teologicu au absolvitu gimnasiulu si in fine clerici de acei ce au fostu invetiatori cu succese bune, celu pucinu siese ani. Acestu aditamentu da ansa la o discusiune, in care se producu mai multe emendamente. In fine inse Bologa dice, ca acést'a e o propunere de sine statatória si cá atare nu e pusa la ordinea dilei, preste care propunere trece sinodulu la ordinea dilei. Comisiunea petitionaria ref. Dr. Petco, referéza asupra petitiunei din partile Cricaului, ca ingrigirea petentiloru, ca li se vatama dreptulu de autonomia prin constatarea veniturioru parochiali de catra comitete, o prea pripita. Branu de Lemeni vede cu mare bucuria, ca ómenii se intereséza de drepturile loru, déra vede superatu lucrulu prin dispusetiunile sinodului, prin proiectula pentru imbunatatirea clerului. Boiu propune cá se li se deslusiasca petentiloru lucrulu; mai vorbesce Glodariu, Gaetanu. Cestu din urma propune se se strapuna petitiunea consistoriului, cu insarcinarea de a li se deslusi starea lucrului. Dupa terminarea unoru curente de mai pucina insemnotate se incheie siedinti'a.

In sied. aIV din 10 se pune la ordinea dilei operatulu comis. finantiaria si prot. Metianu propune la vorb'a de diurne, cá acele se se iè din veniturile besericesci. Reportulu finantiariu se promesce en blocu, ér' la desbaterea speciale, pentru o diferintia de 200 fl. se decise amanarea absolvirei de respundere. — Se incinse o desbatere vie la p. comis., care propune cumperarea din interesele fondului de 30 mii pamenturi pentru parochii de cate de 100—200 fl. si totu s'a primitu acésta propunere cu adausulu lui Macelariu, ca si pana la 400 si a lui Branu de Lemeni, cá se se imprumuteze pe numele archidiecesei. Se mai primesce crearea unui stipendiu de 400 fl. pentru unu teneru, care se invetiè agricultur'a si silvicultur'a cu indetorare de a servi celu pucinu 6 ani in institutulu archidiecesanu. —

---

## Polan'a-Serata in Aprile 1871.

In. Ministeriu de comerciu ungurescu ni au primitu cu recunoscientia ofertulu nostru, prin care la marginea teritoriului catra Romani'a amu cedatu erariului unu locu de marimea 760 □° in etern'a folosire spre scopulu edificarei incapereloru contumaciale.

Pentru acésta fapta patriotica ni au incuviintiatu ministeriulu de comerciu remunerationea de 700 fl. v. a. spre folosulu scólei nóstre, care suma amu si primitu dela cass'a vamala din Uitusu, unde au fostu asignata spre enumerare, a carei primire a si cuitat'o d. G. Popu, care are la anima imbunarea starei scólei, cum a disu d. parinte Baiolu in beseric'a a 3-a di de Pasci, ascriindui cuvenita laud'a la acésta acuisitione, care si are multimit'a imprumutata, danduse locula si lunduse remunerarea dela regimu. —

## Discursulu

prin care S. S. parintele I. Olteanu, episcopulu Lugosiului, si-a motivatu intrarea in congresulu catoliciloru maghiari.

Eminentissime principe-primate,
pré onorata adunare!

Inca in diu'a, candu amu cuprinsu loculu mie asemnatu in acésta adunare pré onorata, voiéamu se espunu motivele, care m'au facutu, cá, dupa chiamarea primita, se -mi tienu de detorintia a me infacisiá.

Póte, ca se va paré curiósa, séu celu pucinu superflua acésta justificare a mea, ca-ci cá prelatu catolicu alu tierei unguresci amu detorintia naturale si neconditionata a fi de facia si a partecipá la consultarile despre regularea causeloru besericei nóstre catolice din tiéra.

Eu la tóta intemplarea sum pré adunca petrunsu de sentiulu acestei detorintie, — insé considerandu impregiurarea, ca metropolitulu nostru, pre care lu stimezu aduncu, a recursu pentru concederea unui congresu separatu alu besericei gr. cat. romane, si acestu recursu pana acuma inca n'a castigatu deslegarea dorita; considerandu temerile si plansorile de tóta natur'a provenitórie tocmai din acésta impregiurare, care nepaciuiesce una parte mare a creditiosiloru gr. cat. si caroru s'a datu espresiune in diurnalistic'a romana si in dechiaratiunile si recursele asternute acestei onor. adunari; considerandu mai departe impregiurarea, ca credintiosii gr. cat., locuitori in Ungari'a si Transilvani'a, legitimu unita cu dens'a (!?), in numeru mai multi de unu milionu, suntu representati in acésta inalta adunare numai prin unu unicu barbatu, lipsindu de aici caputu provinciei nóstre besericesci, metropolitulu, si deputatii preutimei inferióre si ai credintiosiloru; considerandu relatiunile estraordinarie, intre cari m'amu redicatu la episcopatulu lugosianu, póte ca inainte de timpu, ce ..cunoscu si eu intru consciinti'a nevredniciei mele, pentru care redicare nu numai guvernulu patriei, ci si neinsemnat'a mea persóna a fostu suspicionata pre nedreptulu, intre altele si cu aceea, ca eu parte in scrisu, parte cu cuventulu asiu fi intrigatu in contra concederei congresului separatu; si in urma, considerandu, ca fórte multi dintre conrelegionarii nostri prirescu si dechiara participarea activa la acestu congresu de una procedere nedrépta in contra nationalitatii romane si a besericei nóstre gr. cat. si de pericilitarea intereseloru vitali ale acestor'a; — facia de tóte acestea dechiaru, ca eu m'amu infacisiatu in acésta pr. on. adunare, pentruca sum chiamatu de principele primate alu tierei pre basea regulamentului electoralu sanctionatu de Maiestatea Sa c. r. apostolica la propunerea guvernului tierei; si macaru ca ecsiste una metropolia romana gr. cat., independinte pentru gr. catolicii din Ungari'a, fundata de Mai. Sa regele si de santulu scaunu apostolicu, si sanctionata cu convoirea legislatiunei, totusi nu voiu uitá nici odata nici voiu perde dinaintea ochiloru, ca principii-primati unguresci n'au incetatu a fi primati ai Ungariei si legati nascuti ai santului scaunu apostolicu prin aceea, ca, spre inaintarea binelui sufletescu si lumescu alu besericei si alu poporului nostru credintiosu, au resignatu cu marinimitate la drepturile metropolitane, mai inainte legitimu ecsercitate asupra episcopateloru gr. cat. romane, si au esoperatu dela loculu mai inaltu si dela scaunulu apostolicu fundarea metropoliei nóstre, — de aceea eu voiu onorá si voiu urmá chiamarea principelui-primate ungurescu totudéun'a si pre totindenea, si acést'a cu atat'a mai vertosu, ca eu m'asiu tiené pre mine, cá episcopu gr. cat. romanu, impreuna cu conrelegionarii mei de condemnabili, déca amu uitá vreodata, ce detorimu primatelui Ungariei dela trecerea la credintí'a gr. cat. pentru sprijinirea estraordinaria si ingrigirea adeveratu parintésca aratata totudéun'a, dér' mai vertosu cu ocasiunea fundarei séu mai bine restaurarei provinciei metropolitane, si déca noi n'amu resplatí aceste binefaceri in totu timpulu cu celu mai caldurosu devotamentu, cu cea mai sincéra stima si incredere, fiindu de convingerea firma, ca amintitii primati, cari de 170 de ani au priveghiatu cu ingrigire parintésca asupra besericei nóstre, nici in venitoriu nu voru subtrage dela noi sprijinulu poternicu si salutariu.

2. Déra nu numai Eminentisimulu principe-primate m'a chiamatu pre mine aici, ci si prin regulamentulu sanctionatu de regele apostolicu incoronatu sum obligatu a me infacisiá; a corespunde acelui regulamentu me indemna fidelitatea neclintita si neconditionata si sentimentulu de supunere.

3. M'amu infacisiatu mai departe, ca congresulu presente nu s'a couchiamatu numai spre regularea si ascenrarea causeloru si intereseloru besericei romano-catolice, ci a tuturoru catoliciloru, si a conlucrá spre acestu scopu, -mi tienu de cea mai santa detorintia, ca-ci sum de convingerea, ca interesele si causele comune ale besericei catolice intrege numai in aduname regnicolaria comuna se potu desbate si desbate si decide, éra spre regularea causeloru nóstre speciale, amesnratu impregiurariloru nóstre si proprietatiloru ritului nostru, la timpulu seu ni se va dá modu si ocasiune nu numai din partea potestatii supreme, ci, precum sum convinsu, si din partea acestui pré onoratu congresu.

4. M'a condusu aici si convictiunea, ca, precum provediuti'a divina a destinatu, cá popórele din patria, in respectu politicu, se traiésca in aliantia strinsa, santa si eterna, fiinduca numai in cointielegere potu avé venitoriu ferice, éra in neintielegere le amenintia pre tóte aceluasi periculu, asia si inca multu mai tare trebuie se traiésca in cointielegere si aliantia strinsa toti catolicii din tiéra; spre acést' nu admoniéza nu numai santa nóstra credintia, ci o recere cu urgintia si interesulu besericei nóstre comune, carea este espusa la cele mai grele cercari. Si de aceea intentiunea -mi determinata cu energia barbatésca, si obiectulu principalu alu nesuintiei mele, precum speru, fructificata prin sant'a binecuventare a lui Ddieu, va fi in totu timpulu si sub tóte impregiurarile, a conlucrá din tóte poterile, cá poporulu romanu, din alu carui sange me tragu, se fia atatu in respectu politicu, catu si besericescu in cea mai tare legatura si relatiune fratiésca cu celelalte popóre ale patriei, déra mai vertosu cu sor'a natiune maghiara, cu care stramosii nostri inca inainte cu siepte secle dexteram dantes aeternum pepigere foedus, si in care secle au sangeratu la olalta pentru aperarea patriei comune si a santei credintie mai vertosu in contra pericleloru infricosiate ale semilunei.

5. Beseric'a gr. cat. romana in relatiunile ei de facia, déra cu osebire dieces'a mea nou-fundata este avisata la sentulu si sprijinirea eminente a universitatii catolice maghiare, pentruca salutea ce -mi tienu de santa detorintia a o realisá si asecurá pre partea diecesei mele serace, pentru care sum gat'a a me sacrificá insu-mi, fara de acestu scopu nici cu pretiulu celoru mai grele lupte si suferintie n'asiu poté-o esoperá, ca-ci problem'a, ce apesa umerii mei, intrece multu potérea mea, si de aceea eu plinu de incredere m'amu infacisiatu aici, cá la ancor'a? estremei mele sperantie, cerendu scutu si ajutoriu pentru acéia, spre a caroru salute sufletéscu m'a destinatu atotupotintele intru indurarea sa nefinita. Nu me indoiescu nici pre unu minutu, ca acésta pré onorata adunare va stemperá incatu este cu potintia suferintiele nóstre, creandu una sórte mai suportabile pentru conrelegionarii sei de limba romana, cari cu anima deschisa si cu incredere deplina se intorcu si se apropia de conrelegionari.

6. Amu intratu in acésta adunare si din caus'a, ca greco-catoliciloru pana acuma nu li s'a datu congresu separatu, si in acestu congresu se va decide si despre causele nóstre, si eu oftezu, cá se nu se dica, ca gr. catolicii aici s'a contumaciatu, fara a fi fostu ascultati, si in fine, pentruca dela activitatea acestui congresu eu nu sperézu periculu pentru diecesea mea, ci din contra procedere conrelegionaria si salutaria.

Cu acésta dechiaratiune cutezu a cuprinde loculu mie asemnatu in acésta adunare splendida si sublima si a conlucrá dupa potintia spre ajungerea santului scopu prefiptu.

Mi pare fórte reu, ca numai de pucinu timpu mi-amu cuprinsu scaunulu episcopescu si n'amu potutu inca face pasi, cá prentimea si credintiosii decisei mele se fia representati in acésta pré onorata adunare.

Suspicionarile si calumniele, ori din ce parte ar' veni asupra mea, nu me voru clatiná intru implinirea zelósa a santeloru mele detorintie. Pre mine me va incuragiá si me va consolá consciinti'a, ca conlucru aici spre binele besericei si alu poporuiui meu credintiosu, si ca in locu se lucru in contra intereseloru acestor'a mai gat'a asiu fi se moru. Me animéza convictiunea, ca pasiescu la lupta pentru principie, cari suntu sante inaintea, preutimei si a credintiosiloru diecesei mele, pentru principie, cari singure suntu in stare a ferici patri'a si beseric'a nóstra, si pentru cari me suntu obligatu a face tóte inaintea lui Dumnedieu si a lumei.

Acestea amu cugetatu de lipsa a le premite nu spre venarea gratiei, nici spre escitarea consentiului cu person'a si cu statulu meu, nici spre escusarea mea, ci numai spre a cercescrie curatu si precisu pusetiunea meu, cá onorat'a adunare se cunósca puntulu mea de manecare si relatiunile delicate, intre cari amu pasitu aici intru tóta puritatea si realitatea loru. Ce se atinge de obiectulu de sub discusiune, marturisescu sinceru, ca nu sum preocupatu nici pentru unulu nici pentru celalaltu proiectu, ci numai cá unulu, ce tienu inaintea ochiloru asecurarea binelui si a venitoriului besericei catolice, alu carei pastoriu nevrednicu (mai bine, nici eu n'asiu fi nimeritu. Trad.), sum, credu, ca acestu scopu, mai alesu dupa argumentele de mare insemnetate si aduncа esactitate, ce le-a propusu celebrulu prelatu alu patriei nóstre Esc. Sa metropolitulu de Caloci'a, precum si Esc. loru contii Apponyi si Oziráky, Montalembertii tierei nóstre, numai prin operatulu maioritatei se póte ajunge; dreptu aceea lu -si primescu de base a desbaterei generale, reservandu-mi libertatea a mi face observatiunile mele la acele pasagie, ce nu convinu cu proprietatile ritului nostru si a substerne modificatiuni cu ocasiunea desbaterei speciale. — „Fed."

UNGARI'A. In dieta sied. din 25 Aprile se propuse unu proiectu de lege de catra toti capii partitéloru, care in privinti'a comuneloru contractualiste facia cu fostii domni, cupринde unele dispusetiuni provisorie, dér' ele nu facu alta, decatu intarescu statulu quo de acum, cá tóte prestatiunile facute pana acum in lucru séu arende se se dé si de aici incolo; numai procesele incepute pana acum se se sisteze pana la definitiv'a regulare a acestei cause. Midiulocu de a intari prin lege dietale prestatiele (robotele) séu arendile respectiviloru contractualisti.

Totu in acésta sied. respunde min. de cultu Teodoru Pauler la interpelatiunea dep. Iosifu Popu, ca salariele preutiloru gr. catolici din partile anecsate se voru intregi din fundulu relegionariu pana la suma de 300 fl. si camer'a primesce in cunoscientia acestu respunsu.

La alegerea delegatiunei, stang'a ér' s'a resolvatu, ca nu va lua parte, ér' dupa alegere se va inchia sesiunea. Ministrii: Andrássy, Gorove si Kerkápoly se afla in Vien'a la conferintia in caus'a desfiintiarei confiniéloru militaria croato-slavone, la cari se afla si banulu Croatiei Bedecovici, si gen. Molinary, cari tienu celu mai nepetrundibilu secretu de tóte, cate se decidu si se vorbescu in conferintia, de unde granitiarii incepu a fi fórte ingrigiati de viitoriulu loru.

Alegerile in Croati'a inca voru scóte din apathia pe nationali, ca-ce vedu, ca fara maioritate nationale si deputati n. nu voru audi cantecului cucului politicu liberale nici odata. —

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a 28 Aprile. Oraculele prevestitórie de proiectulu despre autonomica influintia legislativa a provinciéloru au remasu blamate, ca-ce proiectulu respectivu, despre estenderea autonomiei dieteloru provinciale, presentatu senatului de catra min. Hohenwarth, e atatu de delicatu si blajinu, incatu, in locu se capete dietele provinciale dreptu de autonomia si potere legislativa mai estinsa, elu supune decisiunile dieteloru senatului imperiale, pentruca numai cu aprobarea acestuia si sanctionarea suveranului potu avé potere de lege.

§ 1 da dreptu dieteloru representate in senatulu imperiale a face proiecte de legi (in causele reservate senatului prin § 11 alu legei fundamentale si cari nu suntu luate afara in § 5), cari cu invoirea senatului si dupa sanctionare primescu potere de lege pentru tiér'a respectiva.

Aceste proiecte le tramite regimulu la senatulu imperiale, care le pertractéza cá proiecte, tier-

murinduse ale ecsamina, déca se potu uni cu interesele imperiului or' nu, si asia a-si da invoirea séu a o denega; modificari inse nu e ertatu se se decida de senatu. Déca nu se va primi invoirea ambeloru case ale senatului, regimulu face despre acésta impartasire la diete.

Nu potu dietele inse face proiecte, dupa § 5, despre causele competente senatului imperiale, despre ordines, timpulu si obligatiunea la militia nici la aplacidarea recrutiloru, nici la regularea baniloru si bancnoteloru, vama, cause comerciale, telegrafu, posta si cale ferata, indigenatu, despre ecsecutarea legei fundamentale de statu, judeciulu imperiale si causele cari suntu de regulatu intre partile dualistice cis- si translaitane. Apoi regimulu inca póte denega dieteloru asternerea proiecteloru la senatu, déca nu suntu, dupa presupunerea din § 1. Legea sanctionata inse nu se póte, decatu pe calea legislatiunei imperiale desfiintia la propunerea dietei séu in casu candu s'ar pronuncia acésta printr'o lege ce ar' regula tóte regatele si tierile. E ceva, mai multu decatu pana acum, dér' si centralismulu in acestu proiectu e: cu gur'a deschisa. —

## Cronica esterna.

ROMANI'A. Epurenii in Iasi primira o programa pentru a sustiené dinasti'a cu modificarea constitutiunei, dupa teap'a culturei romane; cu restringerea libertatii individuale si a intrunioriloru, si delictele presei se se traga la tribunale, numai cele mari la jurati. Injugati pres'a si se va injuga si natiunea de straini, ca-ce statulu romanu, care numai mai eri dete in ogasiulu nationale, nu póte maimuti statele cele compacte nationale, unde si introducerea absolutisunului nu le periclita nationalitatea, care in Romani'a sub unu absolutismu póte deveni si „vogelfrei", tient'a strainismului! —

Ajunulu alegeriloru cutremura partitele si ferice de Romani'a, déca va poté reesi acum cu depetatii cei mai nationali, mai energiosi, mai franci si mai nedependenti, la ceea ce le dorimu plenulu succesu. —

Macelulu resbelului civilu din FRANCI'A, déca suntu adeverate scirile, ce le primimu, apoi elu ajunge marginea ultimei desperatiuni, in care se vede, ca a cadiutu despotismulu cu libertatea in Franci'a; Thiers, regimulu lui si adunarea rectionaria suntu caus'a sangelui fratiescu, déca e adeveru, ca comun'a Parisului si insurgentii se ar' impaca, déca ar' vedé republic'a seriosu solidata si nu mascata, si déca s'ar garanta prin lege drepturile comunali. Asta nu s'a facutu si acum cetimu o depesia infioratória de pe teatrulu luptei, ca reportulu adresatu comunei despre lupte constata, ca insurgentii au perdutu 9 mii ómeni si 3000 prisonieri. Sange dupa sange. Mai multu, ca acum Parisulu e impresuratu completu, cum erá mai innainte de catra dusmanulu strainu, si cu acésta se lauda chiaru Thiers, anunciandu adunarei, ca s'a apropiatu devincerea insurectiunei; ér' comun'a publica, ca Parisulu are destule provisiuni pe timpu indelungatu. Provinciele inca suntu in contra politicei lui Thiers si acum voru esi la ordine insurectiuni preste tóta Franci'a. Toulose s'a si resculatu. Adauge, ca armat'a regimelui se retrage de la lupta, si pe Mont-Valerien marinarii lui au demontatu tunurile. 500 baricade nóue se afla redicate prin Parisu. Serman'a libertate, catu e de pretiuósa, cate sacrificia nu cere imperati'a ei, déca popórele, care o dorescu, se lasa a se injuga prin insielatiuni si de catra ghidii ei, si nu se unescu, cá o singura voce a loru se spulbere in aeru tóte metechnele dusmanioru, luandule terenulu de actiune cu unu simplu veto universalu, fara o picatura de sange. — In Ispani'a inca au inceputu republicanii si carlistii a esi la lupta, si renumitulu Castelaru va a conduce caus'a libertatii. —

In ITALI'A inca ferbe chiaru si intre ostasi. Intr'unu teatru in Florenti'a, in faci'a regelui, se incinse o lupta si unu statistu fù impuscatu. Toti credea, ca s'a facutu atentatu asupra regelui, inse din cercetari esi altfeliu. —

**Mai nou** Bismark a opritu transportulu prisonieriloru. Insurgentii scadu la numeru, nu inse la curagiu. In 28 versaillesii atacara pe tóte liniele, batai'a fù in parte. — In Lyon se facù o revolta, in care se rani prefectulu; trupe se dirigiara catra Pont du Jour. —

## Varietati.

† **Slaroslu** 28 Aprile. Nu potemu se nu compatimimu doliarea bunului nostru preutu Teodoru V. Boursa, care remase veduvu cu 6 copii, murindui a séra bun'a si onorabilea lui socia fósta membra a reun. f. r. An'a, nascuta Harhoiu, numai in etate de 35 ani, gelita de sociu si de fii: Emili'a, Felix, Lucretí'a Fidelis, Aureliu Victoriu, Ovidiu si An'a Luci'a Silvi'a. Mane se va petrece la locuinti'a eterna. Fia'i tierin'a usiora!

E grea sórtea preutiloru astfeliu atinsi de sórte, inse unu preutu cá alu nostru se va sci lupta si in contra amenintiarei sórtei, si tari'a lui sufletésca va cresce si pentru natiune fii sei cu cea mai deaprópe ingrigire parintésca. —

— Dupa proiectulu comisiunei de 25 in Transilvani'a voru ecsiste tribunale de prim'a instantia: 1) in Clusiu cu judecatoria singularie in Clusiu, Colosiu-Monostoru, Mociu si Hodinu; 2) in Gheri'a cu judecatorie singularie in Gheri'a, Hidalmasiu, Pantielu-Cehu si Cicu; 3) in Deesiu cu jud. sing. in Deesiu, Lapusiulu ungurescu si Becleanu; 4) in Turd'a cu judecatoria singularia in Ludosiu, Turd'a, Vintiulu superioru (scaunulu Ariesiului) si Iar'a inferióra; 5) in Reginu cu judecatorie singularie in Reginu, Górgó-Szent-Imre si Téc'a; 6) in Abrudu cu judecatoria sing. in Abrudu si Zlatn'a; 7) in Aiudu cu judecatoria sing. in Aiudu, Uior'a si Blasiu; 8) in Alb'a Iulia cu judecatoria sing. in Alb'a Iulia, Gregersdorf si Oresti'a; 9) in Dev'a cu judecatoria singularie in Dev'a, Ili'a muresiana si Rapoldu; 10) in Hatiegu cu judecatoria singularia in Hunedór'a, Hatiegu si Puiu; 11) in Sibiiu cu judecatoria sing. in Sibiiu, Sebesiu, Visacn'a, Nocrichu si Mercurea; 12) in Fagarasiu cu judecatoria sing. in Vistea inferióra, Fagarasiu, Zernesci si Sierpeni (Siercai'a); 13) in Brsiovu cu judecatoria singularia Brasiovu si Satulungu; 14) in San-Georgiu cu judecatoria sing. in San-Georgiu si Baraolt; 15) in Kézdi-Vásárhely cu judec. sing. in Kézdi-Vásárhely si Covasn'a; 16) in Ciucu-Szereda cu judecat. sing. in Ciucu-Szereda si Ciucu-St.-Martinu; 17) in Gyergyó-Szt.-Miklós cu jud. sing. in Gyergyó-Szt.-Miklós si Ditró; 18) in Székely-Udvarhely cu jud. sing in Székely-Udvarhely, Székely-Keresytur si Okland; 19) in Tergulu Muresiului cu jud. sing. in Tergulu Muresiului, Nyárad-Szereda si Erdö-Szent-György; 20) in Bistriti'a cu judec. sing in Bistriti'a si Lechnitz (Lechinti'a); in Naseudu cu judec. sing in Naseudu si Rocn'a; 22) in Elisabetopole cu jud. sing. in Elisabetopole, Iernutu si Dicsó-Szent-Márton; 23) in Mediasiu cu jud. sing in Mediasiu, Bulgesci si Sieic'a mare; 24) in Sighisiór'a cu judecatoria singularia in Sighisiór'a, Rupea si Cinculu mare. Deci in Transilvani'a voru ecsiste, in loculu celoru 16 judecatorie colegiale de mai inainte, 24, prin urmare cu 8 mai multe, si in loculu celoru 81 de judecatorie singularie in Ungari'a, numai 70, cu 11 mai pucine. —

— (Diuaristic'a italiana.) In regatulu Italiei in presente aparu 723 diuarie, anume 101 in Florenti'a, 97 in Milanu, 73 in Turinu, 47 in Neapole, 32 in Boloni'a, 31 in Veneti'a si 352 in celelalte orasie. —


Invitare de prenumeratiune la opulu intitulatu: **„Cursu de practic'a gradinaritului".**

Mi se sfasia anim'a vediendu, catu de pucinu se folosesce poporulu nostru de aventarile economiei de campu preste totu si de ale gradinaritului in parte, care domiciliandose mai de aprópe in sinulu lui, l'ar provedé cu o sorginte de stare materiala cu multu mai buna si mai secura. Deci m'amu decisu a contribui, dupa catu-mi érta puterile spre inaintarea scopului acestuia, prin darea la lumina deocamdata a unui: „Cursu de practic'a gradinaritului", care terenu inca reclama la noi unu ajutoriu alu scientiei si alu esperintiei afiate de cei, ce aplicara de timpuriu cultur'a mai rationaria a pamentului.

Opulu e compusu intr'unu stilu catu se póte mai populariu, s'a depusu in elu numai practsea intarita de scientia si esperintia. Elu va fi unu amicu sinceru pentru toti, cati voru voi alu consulta in orice afaceri ale gradinariei practice.

Cursulu se imparte in 2 parti: I. Cultivarea si pastrarea tuturoru legumiloru si verdetiuriloru, folosirea loru, in economi'a casnica cum se inventara si convertira in usulu omenescu prin esperintia cea mai probata pana in timpulu de facia, adaugunduse si une indrumari la prepararea si conservarea medieloru de traiu, cum si reguli dietetice.

II. Prasirea, nobilitarea si cultivarea pomiloru in starea producatória, conversarea si intrebuintiarea pómeloru cu celu mai mare castigu si folosu.

Opulu va constá din 6 póte si 8 cóle tiparite in octavu si totusi pretiulu lui se defige numai la 60 cr. v. a., pentru Romani'a 2 lei n.

Din caus'a lipsei de midiulóce pentru edarea lui me aflu necesitatu a conta pre sprijinulu onoratului publicu, pe calea prenumeratiunei. Cu deosebire contezu la sprijinulu din partea invetiatoriloru populari, cari nu se potu lipsi de acestu cursu, déca voru, cá se midiulocésca si progrese practice cu inlesnirea traiului vietiei poporului si cu contribuirea la inavutirea lui.

Aflandu o sprijinire caldurósa voi devení in stare a provedé opulu si cu ilustratiunile cele mai chiare, dupa renumitulu gradinariu francesu, Breuil, asia, cá se nu remana nimica de doritu, atatu catu privesce la perfectiunea, catu si la chiaritatea lui.

Cá se nu se cugete, ca dóra eu amblu dupa castigu, declaru, ca pe catu se voru afla mai multi abonanti, pe atatu voiu scadé pretiulu opului, in favórea inlesnirei procurarei lui. Vreunu prisosu eventuale se va alaturá la fondulu pentru latirea cunoscientieloru agronomice, care se afla inceputu in administratiunea Asociatiunei trans. romane.

La 10 ecsemplarie se va dá unulu gratis, si librariloru, cari voru aduna prenumeranti, li se va dá rabatu 15 procentu.

Banii de prenumeratiune rogu a se tramite prin redactiunea „Gazetei Transilvaniei", la subscrisulu. Economi'a e celu mai mare castigu; adese ou cele mai mici posibile midiulóce se secera celu mai mare folosu.

Suntu rogati déra totu PP. OO. DD. protopopi romani fara distinctiune, cá se binevoiésca a stringe prenumeratiune in tractele ddsale cu invitare caldurósa la impartasire, scutinduse in chipulu acest'a si singuritele porturi postale in acésta afacere.

Domnii abonanti, cari voru prenumerá deadreptulu, se binevoiésca a ne tramite numele, loculu locuintiei si post'a cea mai aprópe scrise chiaru.

Terminulu prenumeratiunei se defige pe 6 septemani, dela publicarea d'antaiu, candu opulu se va si pune sub tipariu cu ajutoriulu redactiunei „Gazetei Transilvaniei", si va costá apoi pentru neabonati 80 cr., éra pentru Romani'a 3 lei n.

SperU, ca cu esirea acestui opu va disparé lips'a si lacun'a cea daunatiósa pe campulu gradinaritului.

Brasiovu in 10 Aprile (29 Martiu) 1871.

Georgiu Vintila m/p.,
absol. de agricultura.


## Cursurile

la bursa in 2 Maiu 1871 stá asia:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Galbini imperatesci | — | — | 5 fl. | 88½ | cr. v. a. |
| Napoleoni | — | — | 9 „ | 91 | „ „ |
| Augsburg | — | — | 122 „ | 35 | „ „ |
| Londonu | — | — | 124 „ | 90 | „ „ |
| Imprumutulu nationalu | | — | 59 „ | 15 | „ „ |
| Obligatiile metalice vechi de 5% | | | 68 „ | 80 | „ „ |
| Obligatiunile rurale ungare | | | 79 „ | 90 | „ „ |
| „ „ temesiane | | | 77 „ | 75 | „ „ |
| „ „ transilvane | | | 74 „ | 75 | „ „ |
| „ „ croato-slav. | | | 83 „ | 50 | „ „ |
| Actiunile bancei | — | — | 748 „ | — | „ „ |
| „ creditului | — | — | 281 „ | 10 | „ „ |


Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.